Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 1. avgusta 2025*

„Predhodno odločanje – Okolje – Direktiva 2009/147/ES – Ohranjanje prostoživečih ptic – Člen 5 – Prepovedi, namenjene varstvu ptic – Člen 9 – Odstopanja – Člena 16 in 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Prepoved sečnje dreves v času razmnoževanja in vzreje mladičev“

V zadevi C-784/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Riigikohus (vrhovno sodišče, Estonija) z odločbo z dne 19. decembra 2023, ki je na Sodišče prispela 19. decembra 2023, v postopku

OÜ Voore Mets,

AS Lemeks Põlva

proti

Keskkonnaamet,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi M. L. Arastey Sahún, predsednica senata, D. Gratsias, E. Regan, J. Passer (poročevalec) in B. Smulders, sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. decembra 2024,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za OÜ Voore Mets I. Veso, vandeadvokaat,

– za AS Lemeks Põlva A. Hainsoo in M. Paloots,

– za estonsko vlado M. Kriisa, agentka,

* Jezik postopka: estonščina.

– za finsko vlado H. Leppo in M. Pere, agentki,

– za švedsko vlado F.-L. Göransson in C. Meyer-Seitz, agentki,

– za Evropski parlament M. Allik in W. D. Kuzmienko, agenta,

– za Svet Evropske unije M. Alver in A. Maceroni, agenta,

– za Evropsko komisijo E. Randvere in N. Ruiz García, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 6. februarja 2025

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5(a), (b) in (d) ter člena 9(1)(a), tretja alinea, Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL 2010, L 20, str. 7, v nadaljevanju: Direktiva o pticah) ter členov 16 in 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru dveh sporov, in sicer med družbo OÜ Voore Mets in AS Lemeks Põlva ter Keskkonnaamet (urad za okolje, Estonija), zaradi odredb, s katerimi je zadnjenavedeni začasno ustavil sečnjo gozda zaradi varstva razmnoževanja ptic.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva o pticah

3 V uvodnih izjavah 3, 5, 7, 8 in 10 Direktive o pticah je navedeno:

„(3) Število mnogih vrst prosto živečih ptic, ki so naravno prisotne na evropskem ozemlju držav članic, upada, v nekaterih primerih zelo hitro. Ta upad resno ogroža ohranjanje naravnega okolja predvsem zato, ker je s tem ogroženo biološko ravnovesje.

[…]

(5) V okviru ciljev [Evropske s]kupnosti, ki se nanašajo na izboljšanje življenjskih razmer ter trajnostnega razvoja je treba doseči ohranitev vrst prosto živečih ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic.

[…]

(7) Cilj ohranjanja je dolgoročno varovanje in upravljanje naravnih virov kot sestavnega dela dediščine evropskih narodov. Nadzor nad naravnimi viri omogoča in ureja njihovo uporabo na podlagi ukrepov, potrebnih za vzdrževanje in prilagajanje naravnega ravnovesja med vrstami, kolikor je to razumno mogoče.

(8) Ohranjanje, vzdrževanje ali obnavljanje zadostne raznovrstnosti ter površine habitatov so nujni za ohranitev vseh vrst ptic. Nekatere vrste ptic naj bi bile predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje ptic na njihovem območju razširjenosti. Ti ukrepi morajo upoštevati tudi selitvene vrste in se uskladiti tako, da se vzpostavi skladna celota.

[…]

(10) Nekatere vrste se zaradi svojega populacijskega nivoja, geografske razporeditve in stopnje razmnoževanja lahko lovijo v vsej Skupnosti, kar predstavlja sprejemljivo izkoriščanje; kadar se vzpostavijo in spoštujejo nekatere omejitve, mora biti tak lov združljiv z vzdrževanjem populacije teh vrst na zadovoljivi ravni.“

4 Člen 1(1) te direktive določa:

„Ta direktiva se nanaša na ohranjanje vseh prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporablja Pogodba. Njen cilj je varovanje, upravljanje in nadzor nad temi vrstami in določa pravila njihovega izkoriščanja.“

5 Člen 2 navedene direktive določa:

„Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za vzdrževanje populacije vseh vrst iz člena 1 na stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev, ali za prilagajanje populacije teh vrst tej stopnji.“

6 Člen 5 iste direktive določa:

„Brez poseganja v člena 7 in 9 države članice sprejmejo potrebne ukrepe za uvedbo splošnega sistema varstva vseh vrst ptic iz člena 1, ki prepovedujejo zlasti:

a) namerno ubitje ali ujetje na kakršen koli način;

b) namerno uničenje ali poškodovanje gnezd in jajc ali odstranjevanje gnezd;

c) odvzem jajc iz narave in posedovanje teh jajc, čeprav so prazna;

d) namerno vznemirjanje ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, v taki meri, da bi vznemirjanje postalo moteče glede na cilje te direktive;

e) zadrževanje ptic tistih vrst, katerih ujetje in lov je prepovedan.“

7 Člen 9(1) Direktive o pticah določa:

„Države članice lahko odstopajo od določb členov 5 do 8, kadar ni na voljo druge zadovoljive rešitve, zaradi:

a) – interesov zdravja in varstva ljudi,

– interesov varnosti v zračnem prometu,

– preprečitve resne škode na posevkih, živini, gozdovih, ribiških območjih in vodi,

– varstva rastlinstva in živalstva;

b) raziskovanja in izobraževanja ter za doseljevanje, ponovno naseljevanje in gojitev, potrebno za te namene;

c) dopustitve ujetja, posedovanja ali druge sprejemljive oblike uporabe določenih ptic v majhnem številu pod strogo nadzorovanimi pogoji in na selektivni podlagi.“

Direktiva o habitatih

8 Člen 12 Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 102, v nadaljevanju: Direktiva o habitatih) določa:

„(1) Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da vzpostavijo sistem strogega varstva živalskih vrst iz Priloge IV(a) na njihovem naravnem območju razširjenosti, ki prepoveduje:

a) vse oblike namernega ujetja ali ubitja osebkov teh vrst v naravi;

b) namerno vznemirjanje teh vrst, zlasti med razmnoževanjem, vzrejo mladičev, zimskim spanjem in selitvijo;

c) namerno uničevanje ali odvzem jajc iz narave;

d) poškodovanje ali uničenje razmnoževališč ali počivališč.

2. Za te vrste države članice prepovejo posedovanje, prevoz in prodajo ali izmenjavo osebkov, vzetih iz narave, in njihovo ponujanje za prodajo ali izmenjavo, razen za osebke, ki so bili zakonito vzeti iz narave pred začetkom izvajanja te direktive.

3. Prepovedi iz odstavka 1(a) in (b) ter odstavka 2 se uporabljajo za vse razvojne oblike živali, za katere velja ta člen.

[…]“

Estonsko pravo

MS

9 Člen 28 metsaseadus (MS) (zakon o gozdovih) z dne 7. junija 2006 (RT I 2006, 30, 232) v različici, ki se uporablja za spora o glavni stvari (RT I, 4.1.2021, 10) (v nadaljevanju: MS), v odstavku 7 določa:

„Vzdrževalna sečnja se izvede za:

[…]

2) povečanje vrednosti gozda, upravljanje gostote in sestave gozda ter za to, da se omogoči uporaba lesa, pridobljenega iz dreves, ki bi lahko kratkoročno padla (zastorna sečnja);

[…]."

10 Člen 29(1) MS določa:

„V primeru sečnje na golo se vsa drevesa na parceli posekajo po enem letu, razen:

1) semenskih dreves, in sicer od 20 do 70 dreves rdečega bora, navadne breze, velikega jesena, doba, črne jelše, dolgopecljatega bresta ali golega bresta, posamično ali v majhnih skupinah na hektar, in mladih dreves, sposobnih za pogozdovanje;

[…]

3) zadrževalnih dreves, to je dreves, potrebnih za zagotavljanje biotske raznovrstnosti, ali njihovih še stoječih debel, s skupno prostornino debla najmanj 5 kubičnih metrov na hektar ali vsaj 10 kubičnih metrov na hektar v primeru sečnje na golo, na več kot 5 hektarih."

11 Člen 40 MS določa:

„[…]

(2) Urad za okolje ima pravico, da izda odredbe na podlagi izvedenskega mnenja o varstvu gozdov, da se prepreči škoda na gozdovih in njeno nadaljnje širjenje. Poleg navedb iz člena 25(9), točke od 1 do 5 in od 7 do 9, tega zakona, se odredba v izreku nanaša na prenehanje škodljive dejavnosti ali opustitev vsakršne dejavnosti, ki bi lahko povzročila škodo, odpravo vira nevarnosti in odpravo posledic povzročene škode. Odredba se vroči naslovniku obveznosti, ki jih določa pod pogoji iz člena 25(8) tega zakona.

[…]

(10) Da bi zaščitili živali v času njihovega razmnoževanja, lahko minister, pristojen za to področje, z uredbo omeji sečnjo v večstebelnih in mešanih sestojih, v obdobju od 15. aprila do 15. junija.

[…]"

12 Člen 41 MS določa:

„(1) Lastnik gozdov ali njegov zastopnik […] uradu za okolje predloži prijavo gozdnih del:

1) glede načrtovane sečnje, razen sečnje za izboljšave;

[…]

(8) Če načrtovana sečnja ni v skladu z zahtevami zakonodaje, ima urad za okolje pravico zavrniti registracijo, pri čemer zavrnitev pisno utemelji in pripravi priporočila za uskladitev dejavnosti z zakonodajo.

(8^1) Če je načrtovana sečnja skladna z zahtevami zakonodaje, jo urad za okolje vpiše v register gozdov. […]“

LoKS

13 Člen 2 loomakaitseseadus (LoKS) (zakon o zaščiti živali) z dne 13. decembra 2000 (RT I 2001, 3, 4) v različici, ki se uporablja za spora o glavni stvari (RT I, 30.12.2020, 12) (v nadaljevanju: LoKS), določa:

„(1) Za namene tega zakona je […] ptica […] žival.

[…]“

14 Člen 7 LoKS določa:

„(1) Da bi preprečili smrt prostoživečih živali, imajo organi kazenskega pregona pravico, da:

[…]

3) začasno prekinejo […] gozdarska dela v času razmnoževanja prostoživečih živali.

[…]“

LKS

15 Člen 55 looduskaitseseadus (LKS) (zakon o varstvu narave) z dne 21. aprila 2004 (RT I 2004, 38, 258), v različici, ki se uporablja za spora o glavni stvari (RT I, 30.12.2020, 7) (v nadaljevanju: LKS), določa:

„(1) Namerno ubitje osebka zaščitene vrste, razen za namene evtanazije, je prepovedano.

[…]

(3) Ubitje osebka zaščitene vrste kategorije II ali III je dovoljeno:

[…]

4) kadar je to potrebno, da se prepreči škoda na […] drugem pomembnem premoženju.

[…]

(5) V primerih iz odstavka 1 […] in odstavka 3, točke od 2 do 5, tega člena, mora usmrtitev živali odobriti urad za okolje.

(5[1]) Dovoljenje iz odstavka 5 in odstavka 6[1], točki (1) in (2), tega člena, se lahko izda, če ni drugih ukrepov, ki bi bili za rešitev položaja za živali in ptice manj škodljivi. V dovoljenju mora biti navedeno:

1) vrste in osebki, za katere je bilo izdano dovoljenje;

2) sredstva, naprave ali metode, ki so bile odobrene za opravljanje dejavnosti;

3) pod kakšnimi pogoji nevarnosti ali tveganja, kdaj in kje se dejavnosti lahko izvajajo;

4) prejemnik dovoljenja;

5) sredstva za nadzor ali druga sredstva za spremljanje in kontrolo rezultatov.

[…]

(6[1]) V primeru prostoživečih ptic je prepovedano:

1) namerno uničenje in poškodovanje gnezd in jajc ali odstranjevanje gnezd, razen v primerih iz odstavka 3, točke od 2 do 5, tega člena, z dovoljenjem urada za okolje;

2) namerno vznemirjanje, zlasti med gnezdenjem in odvisnostjo, razen v primerih iz odstavka 3, točke od 2 do 5, tega člena, z dovoljenjem urada za okolje […]

[…].“

Uredba o gospodarjenju z gozdovi

16 Člen 22 metsa majandamise eeskiri (uredba o gospodarjenju z gozdovi) (RTL 2007, 2, 16) v različici, ki se uporablja za spore o glavni stvari (RT I, 6.4.2021, 8), določa:

„[…]

(5) Pobudo za izvedensko mnenje v zvezi z varstvom gozdov sprejme urad za okolje na podlagi informacij, pridobljenih na podlagi prijave gozdnih del, ali na kakršen koli drug način:

1) z namenom izdaje odredbe, da se prepreči škoda na gozdovih in njeno nadaljnje širjenje;

[…]

(6) Za naročilo izvedenskega mnenja o varstvu gozdov mora lastnik gozda uradu za okolje predložiti prijavo škode na gozdovih, za namene obnove gozda, ki je bil uničen zaradi neurja,

poplave, obsežnega gozdnega požara ali druge večje škode, ki jo je povzročil naravni pojav […] ali je zaradi naravnih dejavnikov v slabem stanju, pa tudi za pogozdovanje gozdnega sestoja, ki ima pomanjkljiv fenotip ali ki ima zaradi razlogov, na katere lastnik gozda ne more vplivati, majhno osnovno površino in gostoto. […]“

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

17 Družba Voore Mets je spomladi 2021 na zemljišču Pällo-Reino v občini Jõgeva (Estonija) izvedla sečnjo v skladu z registrirano prijavo gozdnih del. Šlo je za sečnjo na golo v smislu člena 29(1) MS.

18 Družba Lemeks Põlva pa je od lastnika zemljišča Järveääre, ki se nahaja v občini Põlva (Estonija), pridobila pravico do uporabe tam rastočega gozda. V njenih prijavah gozdnih del z dne 4. maja 2021 je bila določena izvedba zastorne sečnje v smislu člena 28(7) MS na parceli tega zemljišča, in sečnje na golo na štirih drugih parcelah navedenega zemljišča.

19 Urad za okolje je z odredbama z dne 17. in 21. maja 2021 – najprej do 21. maja 2021 in nato do 31. julija 2021 – odredil, da se sečnja, ki jo je družba Voore Mets izvajala na zemljišču Pällo-Reino, začasno ustavi. Urad za okolje je z odredbama z dne 21. in 26. maja 2021 – najprej do 26. maja 2021 in nato do 15. julija 2021 – prav tako odredil, da se sečnja, ki jo je družba Lemeks Põlva izvajala na zemljišču Järveääre, začasno ustavi.

20 Te odredbe so bile sprejete na podlagi člena 7(1), točka 3, LoKS in člena 55(6^1) LKS. Prvi odredbi, in sicer odredba, naslovljena na družbo Voore Mets z dne 17. maja 2021 in odredba, naslovljena na družbo Lemeks Põlva z dne 21. maja 2021, sta temeljili na ugotovitvi, da je znanstveno dokazano, da v vsakem gozdu gnezdi vsaj en par ptic na hektar, zato nadaljevanje sečnje pomeni realno nevarnost vznemirjanja ptic v času razmnoževanja in vzreje mladičev ter uničenja ali poškodovanja gnezd. V drugih odredbah, in sicer v odredbi, ki je bila 21. maja 2021 naslovljena na družbo Voore Mets, in v odredbi, ki je bila 26. maja 2021 naslovljena na družbo Lemeks Põlva, je poleg tega navedeno, da je bilo pri obisku zadevnih zemljišč v obeh primerih mogoče ugotoviti, da na zadevnih zemljiščih zagotovo, verjetno oziroma morda gnezdi deset različnih vrst ptic.

21 Natančneje, na eni strani je iz odredbe z dne 21. maja 2021, naslovljene na družbo Voore Mets, razvidno, da je bilo po ogledu lokacije istega dne na zemljišču Pällo-Reino slišati ptičje petje, po petju ali videzu pa so bile prepoznane naslednje ptice, za katere je bilo mogoče razumno predpostavljati, da gnezdijo na istem območju: grmovščica (*Phylloscopus sibilatrix*), stržek (*Troglodytes troglodytes*), kos (*Turdus merula*), cikovt (*Turdus philomelos*) in ščinkavec (*Fringilla coelebs*). Poleg tega je bilo ugotovljeno, da sta verjetno gnezdila tudi brglez (*Sitta europaea*) in kalin (*Pyrrhula pyrrhula*). Prav tako je bilo v tej odredbi navedeno, da je zelo verjetno, da se na zadevnem zemljišču nahajajo tudi vrbji kovaček (*Phylloscopus collybita*), severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*) in mali muhar (*Ficedula parva*). V tem kontekstu je v navedeni odredbi pojasnjeno, da ustavitev sečnje do 31. julija zagotavlja varstvo ptic, ki se razmnožujejo pozneje, kot je to v primeru grmovščice.

22 Na drugi strani, iz odredbe z dne 26. maja 2021, naslovljene na družbo Lemeks Põlva, je razvidno, da je bilo po ogledu lokacije, na zemljišču Järveääre mogoče ugotoviti, da tam z gotovostjo gnezdijo veliki detel (*Dendrocopos major*) in ščinkavec, verjetno velika sinica (*Parus major*) in šoja (*Garrulus glandarius*) ter morda vrbji kovaček, grmovščica, vrtna penica (*Sylvia borin*), stržek, siva pevka (*Prunella modularis*) ter taščica (*Erithacus rubecula*).

23 Tožbo, s katero je družba Voore Mets zahtevala povračilo škode, ki jo je utrpela zaradi zadržanja in kasnejšega premika njene gozdarske opreme zaradi dveh odredb, ki ju je zoper njo izdal urad za okolje, je Tallinna Halduskohus (upravno sodišče v Talinu, Estonija) zavrnilo. To odločbo je potrdilo Tallinna Ringkonnakohus (pritožbeno sodišče v Talinu, Estonija).

24 Tartu Halduskohus (upravno sodišče v Tartuju, Estonija) je tožbama, ki ju je vložila družba Lemeks Põlva za ugotovitev nezakonitosti odredb, ki se nanašata nanjo, delno ugodilo in ugotovilo nezakonitost odredbe z dne 26. maja 2021, zlasti ker ne obravnava vprašanja sorazmernosti popolne prepovedi sečnje gozda v obdobju približno meseca in pol glede na število ptic, ki gnezdijo na ozemlju, obdobij gnezdenja teh ptic in interesov te tožeče stranke v postopku v glavni stvari, in ker slednja ni bila zaslišana. Vendar je Tartu Ringkonnakohus (pritožbeno sodišče v Tartuju, Estonija) to odločbo odpravilo v delu, v katerem je bilo navedenima tožbama ugodeno.

25 Riigikohus (vrhovno sodišče, Estonija), ki je predložitveno sodišče in pri katerem sta družbi Voore Mets in Lemeks Põlva vložili pritožbi, se sprašuje, prvič, ali je treba pojem „namera“ v smislu člena 5 Direktive o pticah razumeti enako kot v primeru člena 12 Direktive o habitatih, in sicer zlasti tako, da je treba šteti, da je izpolnjen pogoj v zvezi z namernostjo ne le, če se ugotovi, da je storilec nameraval ubiti ali vznemiriti osebek ptic ali uničiti ali poškodovati njihova gnezda ali jajca, temveč tudi, če se ugotovi, da se je vsaj strinjal z možnostjo takšnega ubitja, vznemirjanja, uničenja ali poškodovanja.

26 Če je tako, želi predložitveno sodišče, na drugem mestu, izvedeti, katere okoliščine zadostujejo za ugotovitev obstoja takšnega strinjanja. V zvezi s tem meni, da prisotnost para ptic na hektar, ki je bila na podlagi znanstvenih podatkov ugotovljena v prvih odredbah, ne presega nujno praga, nad katerim je treba šteti, da je lastnik gozdov sprejel možnost, da bi bile ptice ubite ali vznemirjene ali da bi bila njihova gnezda ali jajca uničena ali poškodovana. Nasprotno pa predložitveno sodišče *a priori* meni, da je od trenutka, ko obstajajo dodatne okoliščine, ki so ugotovljene v drugih odredbah, nujno treba sprejeti možnost, da lahko sečnja na golo, izvedena v času gnezdenja, povzroči smrt ptic ter uničenje njihovih gnezd in jajc. Vendar se lahko pojavi vprašanje, ali se lahko sečnja dreves šteje za namerno ubitje, vznemirjanje, uničenje ali poškodovanje v smislu člena 5 Direktive o pticah, če nič ne kaže na to, da ogrožene ptice gnezdijo na območju sečnje, in če zadevna dejavnost ni namenjena ubijanju ali vznemirjanju ptic ali uničevanju ali pa poškodovanju gnezd. Dejstvo, da morajo biti vse vrste ptic vključene v sistem varstva, naj ne bi nujno pomenilo, da bi morale biti vse ptice zaščitene enako. Po mnenju predložitvenega sodišča je treba člen 5 Direktive o pticah razlagati teleološko, torej ob upoštevanju cilja iz člena 2 te direktive.

27 Tretjič, čeprav je treba sečnjo iz postopka v glavni stvari obravnavati, kot da gre za namerno ubijanje ali vznemirjanje ptic ali celo uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc, je treba po mnenju predložitvenega sodišča ugotoviti, ali člen 9 Direktive o pticah dopušča odstopanje od prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) te direktive.

28 Nazadnje, na četrtem mestu, predložitveno sodišče meni, da bi bilo lahko dejstvo, da odobritev odstopanja ni mogoča ali da zanjo veljajo prestrogi pogoji, zaradi svoje nesorazmernosti v nasprotju s svobodo gospodarske pobude in temeljno pravico do lastnine, določenima v členih 16 in 17 Listine, tako da bi se postavljalo vprašanje, ali je Direktiva o pticah skladna s Pogodbama in ali je veljavna.

29 V teh okoliščinah je Riigikohus (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je mogoče člen 5(a), (b) in (d) Direktive [o pticah] razlagati tako, da se prepovedi, določene v tej direktivi, uporabljajo le v delu, v katerem je to v smislu člena 2 te direktive potrebno za ohranitev populacije zadevnih vrst ptic na stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev, pod pogojem, da cilj zadevnega dejanja ni ubitje ali vznemirjanje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc?

2. Ali je treba člen 5(a), (b) in (d) Direktive [o pticah], v povezavi s členom 2 te direktive, razlagati tako, da so dejanja, ki so prepovedana s temi določbami, v času razmnoževanja ptic namerna, med drugim če je na podlagi znanstvenih podatkov in opazovanja posameznih ptic mogoče sklepati, da v gozdu, ki naj bi se v celoti posekal (sečnja na golo), gnezdi približno deset parov ptic na hektar, pri čemer ni ugotovljeno, da na območju sečnje gnezdijo osebki vrst ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti?

3. Ali je treba člen 5(a), (b) in (d) Direktive [o pticah], v povezavi s členom 2 te direktive, razlagati tako, da so dejanja, ki so prepovedana s temi določbami, v času razmnoževanja ptic namerna, med drugim če je na podlagi znanstvenih podatkov in opazovanja posameznih ptic mogoče sklepati, da v gozdu, v katerem naj bi se posekal le del dreves (zastorna sečnja), gnezdi približno deset parov ptic na hektar, pri čemer ni razloga za domnevo, da na območju poseka gnezdijo osebki vrst ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti?

4. Ali je mogoče člen 9(1)(a), tretja alinea, Direktive [o pticah], v povezavi s členom 2 te direktive, razlagati tako, da je s tem členom skladna zakonodaja države članice, ki dovoljuje odstopanja od prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) te direktive, s čimer se dovoli sečnja na golo v času razmnoževanja in vzreje mladičev ptic, da bi se preprečila znatna škoda na gozdu kot lastnini?

5. Ali je mogoče člen 9(1)(a), tretja alinea, Direktive [o pticah], v povezavi s členom 2 te direktive, razlagati tako, da je s tem členom skladna zakonodaja države članice, ki dovoljuje odstopanja od prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) te direktive, s čimer se dovoli posek gozda na golo v času razmnoževanja in vzreje mladičev ptic, da bi se preprečila znatna škoda na gozdu kot lastnini?

6. Če Direktiva [o pticah] ne dovoljuje sečnje na golo v času razmnoževanja in vzreje mladičev ptic, da se prepreči znatna škoda na gozdu kot lastnini, ali je taka ureditev v skladu s členoma 16 in 17 [Listine] in ali velja tudi, če sečnja ne škoduje vrstam ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti?

7. Če Direktiva [o pticah] ne dovoljuje zastorne sečnje gozda v času razmnoževanja in vzreje mladičev ptic, da se prepreči znatna škoda na gozdu kot lastnini, ali je taka ureditev v skladu s členoma 16 in 17 Listine in ali velja tudi, če sečnja ne škoduje vrstam ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti?“

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

30 Družbi Voore Mets in Lemeks Põlva menita, da predlog za sprejetje predhodne odločbe ni dopusten. Po njunem mnenju je bilo na vsa postavljena vprašanja v bistvu že odgovorjeno v sklepnih predlogih generalne pravobranilke J. Kokott v združenih zadevah Föreningen Skydda

Skogen (C-473/19 in C-474/19, EU:C:2020:699), iz sodbe z dne 4. marca 2021, Föreningen Skydda Skogen (C-473/19 in C-474/19, EU:C:2021:166), pa nikakor ne izhaja, da je treba pojem „namera“ iz člena 5 Direktive o pticah razlagati enako kot pojem iz člena 12 Direktive o habitatih. Poleg tega naj bi neobstoj pravnih težav, zaradi katerih bi bila potrebna razlaga Sodišča, potrjevalo dejstvo, da razen Republike Estonije nobena druga država članica na podlagi določb, s katerimi je prenesena Direktiva o pticah, ne bi začasno ustavila sečnje v spomladansko-poletnem obdobju v gozdovih, namenjenih gozdarski dejavnosti, in ki niso upravičeni do zaščite, da bi se zagotovilo varstvo ptic. Družba Voore Mets dodaja, da bi preučitev zadeve pred Sodiščem povzročila prekoračitev razumnega roka za reševanje sporov o glavni stvari.

31 V zvezi s tem je treba spomniti, da imajo nacionalna sodišča v skladu z ustaljeno sodno prakso najširšo diskrecijsko pravico, da Sodišču predložijo vprašanje o razlagi upoštevnih določb prava Unije. Le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, ki edino pozna svoje nacionalno pravo in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, je pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi tako potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, kot tudi upoštevnost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato Sodišče, kadar se zastavljena vprašanja nanašajo na razlago ali veljavnost pravila iz prava Unije, načeloma mora odločiti. Iz tega sledi, da za vprašanja, ki jih postavijo nacionalna sodišča, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko odgovor na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo nacionalno sodišče, zavrne le, če je očitno, da zahtevana razlaga nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na navedena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 9. septembra 2021, GE Auto Service Leasing, C-294/20, EU:C:2021:723, točka 40 in navedena sodna praksa).

32 Iz tega izhaja, da dejstvo, da je mogoče odgovor na vprašanja za predhodno odločanje izpeljati iz sklepnih predlogov generalne pravobranilke J. Kokott v združenih zadevah Föreningen Skydda Skogen (C-473/19 in C-474/19, EU:C:2020:699), in iz sodbe z dne 4. marca 2021, Föreningen Skydda Skogen (C-473/19 in C-474/19, EU:C:2021:166), in da ne povzroča nobenih pravnih težav – tudi ob domnevi, da bi bilo dokazano – ne more povzročiti nedopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe.

33 Po eni strani imajo namreč nacionalna sodišča kljub obstoju sodne prakse Sodišča, ki rešuje zadevno pravno vprašanje, najširšo možnost za začetek postopka pri Sodišču, če menijo, da je to smotrno, ne da bi okoliščina, da je Sodišče zadevne določbe že razložilo, Sodišče ovirala pri tem, da znova odloči (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2021, Consorzio Italian Management in Catania Multiservizi, C-561/19, EU:C:2021:799, točka 37 in navedena sodna praksa), po drugi strani pa nacionalnemu sodišču nikakor ni prepovedano, da Sodišču zastavi vprašanja za predhodno odločanje, čeprav glede odgovorov na ta vprašanja – po mnenju ene od strank iz postopka v glavni stvari – ni nobenega razumnega dvoma (glej v tem smislu sodbo z dne 24. februarja 2022, Viva Telecom Bulgaria, C-257/20, EU:C:2022:125, točka 42 in navedena sodna praksa).

34 Iz sodne prakse, navedene v točki 31 te sodbe, prav tako izhaja, da trajanje spora pred nacionalnimi sodišči ni bistveno za presojo dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je eno od teh sodišč vložilo na podlagi člena 267 PDEU.

35 Te presoje ne omaje dejstvo, da morata tako predložitveno sodišče kot Sodišče spoštovati splošno pravno načelo, v skladu s katerim ima vsakdo pravico, da se o njegovi zadevi odloči v razumnem roku, ki je povzeto v členu 6(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), in v členu 47 Listine.

36 Razlaga, ki jo Evropsko sodišče za človekove pravice poda glede pravic, zagotovljenih s členom 6(1) EKČP, pomeni minimalno raven varstva, ki jo mora Sodišče upoštevati pri razlagi ustreznih pravic, povzetih v členu 47 Listine in ob upoštevanju njenega člena 52(3) (glej v tem smislu sodbo z dne 26. septembra 2024, Ordre des avocats du Barreau de Luxembourg, C-432/23, EU:C:2024:791, točka 48 in navedena sodna praksa).

37 Iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice pa izhaja, da se za presojo, ali je bila s trajanjem postopka pred nacionalnim sodiščem kršena pravica, določena v členu 6(1) EKČP, postopka na podlagi člena 267 PDEU ne sme upoštevati. Po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice bi upoštevanje tega posegalo v sistem, vzpostavljen s tem členom 267, in cilj, ki ga ta člen 267 v bistvu uresničuje (ESČP, 26. februar 1998, Pafitis in drugi proti Grčiji, CE:ECHR:1998:0226JUD002032392, točka 95, in ESČP, 30. september 2003, Koua Poirrez proti Franciji, CE:ECHR:2003:0930JUD004089298, točka 61).

38 Zato je predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vprašanja za predhodno odločanje

39 Uvodoma je treba opozoriti, da družba Voore Mets v pisnem stališču Sodišču predlaga, naj odgovori na druga vprašanja od tistih, ki jih je postavilo predložitveno sodišče.

40 V zvezi s tem je treba spomniti, da je v skladu s členom 267 PDEU za predložitev zadeve Sodišču pristojno nacionalno sodišče in ne stranke v sporu o glavni stvari. Možnost določati vprašanja, ki jih je treba predložiti Sodišču, ima namreč le nacionalno sodišče, stranke pa ne morejo spremeniti njihove vsebine (sodba z dne 6. oktobra 2015, T-Mobile Czech Republic in Vodafone Czech Republic, C-508/14, EU:C:2015:657, točka 28 in navedena sodna praksa).

41 Iz tega sledi, da odgovor na vprašanja, ki so jih postavile stranke v postopku v glavni stvari, ne bi bil skladen z vlogo, ki jo ima Sodišče na podlagi člena 267 PDEU. Poleg tega odgovor na ta vprašanja ne bi bil skladen z obveznostjo, ki jo ima Sodišče, da zagotovi možnost vladam držav članic in zainteresiranim strankam, da predložijo stališča v skladu s členom 23 Statuta Sodišča Evropske unije, upoštevajoč dejstvo, da so na podlagi te določbe zadevne stranke obveščene le o predložitvenih odločbah (sodba z dne 6. oktobra 2015, T-Mobile Czech Republic in Vodafone Czech Republic, C-508/14, EU:C:2015:657, točka 29 in navedena sodna praksa).

42 Zato na vprašanja, ki jih je Sodišču postavila družba Voore Mets, ni treba odgovoriti.

Prvo vprašanje

43 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah razlagati tako, da kadar namen zadevne človekove dejavnosti ni ujetje, ubitje ali vznemirjanje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc, se prepovedi iz te določbe uporabljajo le, če so potrebne za vzdrževanje populacije zadevnih vrst ptic v smislu člena 2 te direktive na stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev, ali za prilagajanje populacije teh vrst tej stopnji.

44 Člen 5 Direktive o pticah državam članicam nalaga, da – brez vpliva na člena 7 in 9 te direktive – sprejmejo potrebne ukrepe za uvedbo splošnega sistema varstva vseh vrst ptic iz člena 1 navedene direktive. Ta sistem prepoveduje – med drugim v členu 5(a), (b) in (d) iste direktive – prvič, „namerno ubitje ali ujetje na kakršen koli način“, drugič, „namerno uničenje ali poškodovanje gnezd in jajc in odstranjevanje gnezd“ in, tretjič, „namerno vznemirjanje ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, v taki meri, da bi vznemirjanje postalo moteče glede na cilje te direktive“.

45 Na prvem mestu, tako iz besedila člena 5 Direktive o pticah, v povezavi s členom 1(1) te direktive, kot tudi iz konteksta, v katerega je umeščen ta člen 5, ter iz cilja in namena te direktive je razvidno, da se prepovedi iz zadnjenavedenega člena uporabljajo za vse prostoživeče vrste ptic, ki so naravno prisotne na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporabljata Pogodbi, ne da bi bila uporaba teh prepovedi zato omejena na nekatere konkretne vrste ptic ali vrste, ki so do določene mere ogrožene, ali vrste, katerih populacija dolgoročno upada (glej v tem smislu sodbo z dne 4. marca 2021, Föreningen Skydda Skogen, C-473/19 in C-474/19, EU:C:2021:166, točke 36, 37 in 45).

46 Na drugem mestu, glede pogoja v zvezi z namernostjo iz člena 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah je treba poudariti, da je pri razlagi člena 12(1), od (a) do (c), Direktive o habitatih, ki določa prepovedi, podobne tistim iz navedenega člena 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah, Sodišče razsodilo, da je ta pogoj izpolnjen le tedaj, če se dokaže, da je avtor akta osebek zaščitene živalske vrste hotel ujeti ali ubiti, oziroma vznemiriti take vrste ali uničiti njihova jajca, oziroma se je vsaj strinjal z možnostjo takega ujetja, ubitja, vznemirjenja ali uničenja (glej v tem smislu sodbo z dne 4. marca 2021, Föreningen Skydda Skogen, C-473/19 in C-474/19, EU:C:2021:166, točka 51 in navedena sodna praksa).

47 Opozoriti pa je treba, da morajo v skladu z ustaljeno sodno prakso imeti pojmi, uporabljeni v aktih, sprejetih na istem področju – ob upoštevanju zahtev po enotnosti in koherentnosti pravnega reda Unije – enak pomen (sodba z dne 21. marca 2024, Marvesa Rotterdam, C-7/23, EU:C:2024:257, točka 35 in navedena sodna praksa). Tako je treba pojem „namera“ iz člena 5 Direktive o pticah – ob upoštevanju podobnosti, na eni strani, med besediloma člena 12 Direktive o habitatih in člena 5 Direktive o pticah, ter na drugi strani, mestom, ki ga imata ta člena v njunih zakonskih okvirih – razlagati enako, kot ga je Sodišče uporabilo za ta pojem v okviru člena 12 Direktive o habitatih.

48 Poleg tega je treba upoštevati dejstvo, da razlaga pojma „namera“, v smislu točke 46 te sodbe, izhaja iz sodb z dne 30. januarja 2002, Komisija/Grčija (C-103/00, EU:C:2002:60, točke od 34 do 36), in z dne 18. maja 2006, Komisija/Španija (C-221/04, EU:C:2006:329, točka 71). Zato je iz tega mogoče sklepati, da je zakonodajalec Unije, ko je tekom leta 2009 sprejel Direktivo o pticah, s tem, da ni uvedel pojasnil v zvezi s pogojem glede namernosti iz člena 5 te direktive, zlasti da bi iz njenega področja uporabe izključil dejanja, katerih cilj ni ujetje, ubitje ali vznemirjanje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc, želel, da ima ta pogoj enak pomen, kot ga ima v okviru člena 12 Direktive o habitatih.

49 Iz tega sledi, da se prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah ne uporabljajo le za človekove dejavnosti, katerih cilj je ujetje, ubitje in vznemirjanje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc, ampak tudi za človekove dejavnosti, ki očitno nimajo takšnega predmeta, in vključujejo strinjanje z možnostjo takega ujetja, ubitja, vznemirjanja, uničenja ali poškodovanja.

50 Na tretjem mestu, glede vprašanja, ali se prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah – kadar namen človekove dejavnosti očitno ni ujetje, ubitje in vznemirjanje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc – uporabljajo le, če so potrebne za ohranitev ali prilagoditev populacije zadevnih vrst ptic v smislu člena 2 te direktive, na ravni, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev, je treba ugotoviti, da zgolj člen 5(d) te direktive določa, da se prepoved iz tega člena, in sicer prepoved namernega vznemirjanja ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, uporablja, če bi „vznemirjanje postalo moteče glede na cilje [Direktive o pticah]“.

51 V zvezi z obsegom tega pogoja je treba opozoriti, da je cilj Direktive o pticah, kot izhaja iz njenega člena 1, v povezavi z njenimi uvodnimi izjavami 3, 5, 7 in 8, varovanje in upravljanje vseh prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, za katere veljata Pogodbi, ter nadzor nad temi pticami, da bi se zagotovilo njihovo ohranjanje kot dediščina evropskih narodov, kar pomeni dolgoročno varstvo z ohranjanjem ali vzpostavljanjem njihove raznovrstnosti in zadostne površine njihovih habitatov. Glede na ta cilj ta direktiva na podlagi člena 2, v povezavi z njeno uvodno izjavo 10, državam članicam nalaga, da sprejmejo vse potrebne ukrepe za vzdrževanje populacije teh vrst ptic na stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev, tako da je populacijo mogoče šteti za zadovoljivo. Tako je vstavek „če bi vznemirjanje postalo moteče glede na cilje [Direktive o pticah]“ iz člena 5(d) te direktive, ob upoštevanju njenih določb, treba razlagati v smislu, da morajo biti vznemirjanja, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, prepovedana, če postanejo moteča glede na cilj vzdrževanja populacije vrst ptic na zadovoljivi stopnji ali prilagajanja populacije teh vrst ptic tej stopnji.

52 Člen 5(a) in (b) Direktive o pticah pa ne določa pogoja, ki bi bil podoben pogoju iz navedenega dela člena 5(d) te direktive.

53 Tako je treba ob neobstoju pogoja v členu 5(a) in (b) Direktive o pticah, ki bi bil podoben pogoju iz člena 5(d) te direktive, in ob upoštevanju presoj iz točk od 46 do 49 te sodbe, šteti, da uporaba prepovedi iz tega člena 5(a) in (b) ni pogojena s takšnim pogojem, in to ne glede na to, ali je bil namen zadevnih človekovih dejavnosti ujetje ali ubitje ptic ali uničenje ali poškodovanje gnezd ali njihovih jajc.

54 Zato člen 5(a) in (b) Direktive o pticah – drugače kot člen 5(d) te direktive – s svojega področja uporabe ne izključuje človekovih dejavnosti, ki ne pomenijo tveganja, da bi bistveno vplivale na cilj ohranjanja populacije vrst ptic ali njenega prilagajanja zadovoljivi stopnji, tako da preučitev vpliva človekove dejavnosti na nivo populacije zadevnih vrst ptic ni upoštevna za uporabo prepovedi iz zadnjenavedene določbe.

55 Taka preučitev pa je upoštevna v okviru odstopanj od teh prepovedi, sprejetih na podlagi člena 9 Direktive o pticah (glej po analogiji sodbo z dne 4. marca 2021, Föreningen Skydda Skogen, C-473/19 in C-474/19, EU:C:2021:166, točka 58).

56 V okviru preučitve teh odstopanj je namreč treba – zaradi preverjanja sorazmernosti zahtevanega odstopanja – presoditi tako vpliv zadevne dejavnosti na stanje ohranjenosti populacij zadevnih vrst kot tudi potrebo po tej dejavnosti ter alternativne rešitve, ki omogočajo uresničitev cilja, navedenega v utemeljitev zaprošenega odstopanja (glej po analogiji sodbo z dne 4. marca 2021, Föreningen Skydda Skogen, C-473/19 in C-474/19, EU:C:2021:166, točka 59).

57 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah razlagati tako, da se uporablja le prepoved iz člena 5(d), če je potrebna za preprečitev vznemirjanja, ki bi postalo moteče glede na cilj iz člena 2 te direktive v zvezi z vzdrževanjem populacije vseh prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, za katere veljata Pogodbi, ali za prilagajanje populacije teh vrst stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev. Nasprotno pa za uporabo prepovedi iz člena 5(a) in (b) te direktive tak pogoj ni določen, tudi če namen zadevne človekove dejavnosti ni ujetje ali ubitje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc.

Drugo in tretje vprašanje

58 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah razlagati tako, da se – kadar je na podlagi znanstvenih podatkov in opazovanja posameznih ptic mogoče sklepati, da v gozdu, ki naj bi se ga v celoti posekalo (sečnja na golo) ali v katerem naj bi se posekal le del dreves (zastorna sečnja), gnezdi približno deset parov ptic na hektar, pri čemer ni ugotovljeno, da na območju sečnje gnezdijo osebki vrst ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti – za izvedbo takih posekov v času razmnoževanja in vzreje ptic uporabljajo prepovedi iz te določbe.

59 Na prvem mestu, glede dejstva, da na podlagi znanstvenih podatkov in opazovanja posameznih zadevnih ptic ni mogoče ugotoviti prisotnosti vrst ptic na zadevnih zemljiščih, ki bi bile v neugodnem stanju ohranjenosti, je treba opozoriti, da področje uporabe člena 5 Direktive o pticah, kot je razvidno iz točke 45 te sodbe, ni omejeno le na vrste ptic v takšnem stanju ohranjenosti.

60 Na drugem mestu, kadar se ugotovi, da v gozdu, ki ga je treba posekati, gnezdi približno deset parov ptic na hektar, izvedba sečnje na golo in zastorne sečnje v tem gozdu v času razmnoževanja in vzreje mladičev pomeni strinjanje z možnostjo, da se ptice v tem času ubije ali vznemirja ali da so njihova gnezda ali njihova jajca uničena ali poškodovana. Tako v skladu z ugotovitvami iz točk od 46 do 56 te sodbe za akte, ki se nanašajo na izvajanje takšne sečnje, vsekakor veljajo prepovedi iz člena 5(a) in (b) Direktive o pticah, in če vznemirjanje, ki ga povzročajo, pomembno vpliva na cilj ohranjanja populacije zadevnih vrst ptic ali njene prilagoditve zadovoljivi stopnji populacije zadevne vrste ptic, velja prepoved iz člena 5(d) te direktive.

61 Na tretjem mestu, v skladu s previdnostnim načelom iz člena 191(2) PDEU, se ne zdi neupravičeno, da se ugotovitev gnezdenja določenega števila parov ptic na hektar utemelji z znanstvenimi podatki in opazovanjem posameznih ptic, zlasti pa, kot v obravnavanem primeru, z vrsto in starostjo gozda ter z identifikacijo nekaterih osebkov, med pregledom zadevnih zemljišč.

62 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah razlagati tako, da se – kadar je na podlagi znanstvenih podatkov in opazovanja posameznih ptic mogoče sklepati, da v gozdu, ki naj bi se ga v celoti posekalo (sečnja na golo) ali v katerem naj bi se posekal le del dreves (zastorna sečnja), gnezdi približno deset parov ptic na hektar, pri čemer ni ugotovljeno, da na območju sečnje gnezdijo osebki vrst ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti – za izvedbo takih posekov v času razmnoževanja in vzreje ptic uporabljajo prepovedi iz člena 5(a) in (b) te direktive, in če vznemirjanje, ki ga povzročajo, pomembno vpliva na cilj ohranjanja populacije zadevnih vrst ptic ali njene prilagoditve zadovoljivi stopnji, velja prepoved iz člena 5(d) te direktive.

Četrto, peto, šesto in sedmo vprašanje

63 Predložitveno sodišče s četrtim, petim, šestim in sedmim vprašanjem, ki jih je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 9(1)(a), tretja alinea, Direktive o pticah, v povezavi s členom 2 te direktive, razlagati tako, da je s tem členom skladna zakonodaja države članice, ki dovoljuje odstopanja od prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) te direktive, za sečnjo na golo ali zastorno sečnjo v času razmnoževanja in vzreje mladičev ptic, da bi se preprečila znatna škoda na gozdu kot lastnini, in v nasprotnem primeru, ali je ta ista direktiva skladna s členoma 16 in 17 Listine.

64 Iz ustaljene sodne prakse pa izhaja, da Sodišče ni pristojno za dajanje posvetovalnih mnenj glede splošnih ali hipotetičnih vprašanj (sodba z dne 20. oktobra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Odstranitev žrtve trgovine z ljudmi), C-66/21, EU:C:2022:809, točka 82 in navedena sodna praksa).

65 V zvezi s tem člen 9(1)(a), tretja alinea, Direktive o pticah državam članicam omogoča odstopanje od prepovedi iz člena 5 te direktive, zlasti zaradi preprečitve resne škode na gozdovih.

66 Poleg tega se zdi, da je tako odstopanje v estonskem pravu mogoče odobriti v obliki dovoljenja, ki ga izda urad za okolje, v skladu s členom 55, od (3) do (5^1), LKS.

67 V obravnavanem primeru pa iz predloga za sprejetje predhodne odločbe ne izhaja, da sta tožeči stranki iz postopka v glavni stvari od estonskih organov zahtevali, naj jima dovolijo odstopanje od prepovedi iz člena 5(a), (b) in (d) Direktive o pticah, tako da jima izdajo dovoljenja v smislu člena 55, od (3) do (5^1), LKS. Poleg tega, zlasti glede družbe Lemeks Põlva, iz predložitvene odločbe izhaja, da je bilo v pritožbenem postopku ugotovljeno, da se ni sklicevala na obstoj enega od razlogov za odstopanje, določenih v tej določbi.

68 Ker so torej vprašanja štiri, pet, šest in sedem hipotetična, ta vprašanja niso dopustna.

Stroški

69 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. Člen 5(a), (b) in (d) Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic

je treba razlagati tako, da

se uporablja le prepoved iz člena 5(d), če je potrebna za preprečitev vznemirjanja, ki bi postalo moteče glede na cilj iz člena 2 te direktive v zvezi z vzdrževanjem populacije vseh prostoživečih vrst ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, za katere veljata Pogodbi, ali za prilagajanje populacije teh vrst stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, ob upoštevanju gospodarskih in rekreacijskih zahtev. Nasprotno pa za uporabo prepovedi iz člena 5(a) in (b) te direktive

tak pogoj ni določen, tudi če namen zadevne človekove dejavnosti ni ujetje ali ubitje ptic ali uničenje ali poškodovanje njihovih gnezd ali jajc.

2. Člen 5(a), (b) in (d) Direktive 2009/147

je treba razlagati tako, da

se – kadar je na podlagi znanstvenih podatkov in opazovanja posameznih ptic mogoče sklepati, da v gozdu, ki naj bi se ga v celoti posekalo (sečnja na golo) ali v katerem naj bi se posekal le del dreves (zastorna sečnja), gnezdi približno deset parov ptic na hektar, pri čemer ni ugotovljeno, da na območju sečnje gnezdijo osebki vrst ptic, ki so v neugodnem stanju ohranjenosti – za izvedbo takih posekov v času razmnoževanja in vzreje ptic uporabljajo prepovedi iz člena 5(a) in (b) te direktive, in če vznemirjanje, ki ga povzročajo, pomembno vpliva na cilj ohranjanja populacije zadevnih vrst ptic ali njene prilagoditve zadovoljivi stopnji, velja prepoved iz člena 5(d) te direktive.

Podpisi